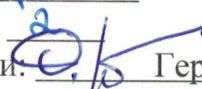

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський державний екологічний університет

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні групи забезпечення спеціальності 183 Технології захисту навколишнього середовища від «25» вересня 2023 року протокол № 2/Г Голова групи: Герасимов О.І.

УЗГОДЖЕНО

Завідувач аспірантури і докторантури: Ільїна А.О.

СИЛЛАБУС

навчальної дисципліни

«Сучасні підходи до викладання у вищій школі»

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 183 «Технології захисту навколишнього середовища»
(шифр та назва спеціальності)

Освітня програма «Технології захисту навколишнього середовища»
(назва освітньої програми)

доктор філософії
(рівень вищої освіти)

денна
(форма навчання)

2
(рік навчання)

3
(семестр навчання)

6/180
(кількість кредитів
ЄКТС/годин)

залік
(форма контролю)

соціально-гуманітарних наук ОДЕКУ
(кафедра)

Автор: Бубнов І.В., доцент кафедри соціально-гуманітарних наук ОДЕКУ,
к.іст.н.
(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Поточна редакція розглянута на засіданні кафедри соціально-гуманітарних наук від
«21» серпня 2023 року, протокол № 1.

Викладачі: лекційні заняття - Бубнов І.В., к.іст.н., доцент
(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

практичні заняття – Бубнов І.В., к.іст.н., доцент
(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Рецензент: Павленко О.П., д.е.н., професор кафедри
публічного управління та менеджменту
природоохоронної діяльності ОДЕКУ

Перелік попередніх редакцій

Прізвища та ініціали авторів	Дата, № протоколу	Дата набуття чинності

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета	Формування і розвиток у здобувачів (здобувачів третього рівня вищої освіти) здатності організувати та здійснювати сучасний інноваційний освітній процес у вищій школі, формування навичок застосування науково-педагогічних інновацій задля оптимізації навчання та сприяння розбудові інноваційного освітньо-виховного середовища закладу вищої освіти.
Компетентність	СК02 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність з технологій захисту навколишнього середовища.
Результат навчання	РН08 Організувати і здійснювати освітній процес у сфері технологій захисту навколишнього середовища, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати загальноінженерні та спеціальні навчальні дисципліни з технологій захисту навколишнього середовища у закладах вищої освіти
Базові знання	<ul style="list-style-type: none"> - основні концепції інноваційних змін у методах викладання в системі вищої освіти; - вимоги, умови та методичне підґрунтя запровадження новітніх методів викладання у вищій школі ; - передовий вітчизняний та зарубіжний досвід модернізації вищої освіти в умовах євроінтеграції; - перспективні тенденції, процеси та підходи розвитку інновацій у вищій освіті відповідно до вимог сьогодення. .
Базові вміння	<ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власної думки щодо дискусійних проблем науково-педагогічної інноватики; - класифікація новітніх методів викладання у вищій школі; - застосування знань щодо запровадження новітніх сучасних методів викладання у власній педагогічній практиці; - використання інноваційних методів викладання задля обґрунтованого поліпшення якості освітнього процесу у закладі вищої освіти.
Базові навички	- формування та удосконалення педагогічної майстерності, педагогічної техніки, професійних вмінь майбутніх вчених, викладачів вищої школи.
Пов'язані силлабуси	
Попередня дисципліна	«Професійна англійська мова»
Наступна дисципліна	«Наукова і науково-педагогічна практика»
Кількість годин	лекції: 30 годин семінарські заняття: 45 годин самостійна робота студентів: 105 годин

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Лекційні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-Л1	Теоретичні аспекти педагогіки вищої школи		
	Тема 1. Сучасна вища школа в освітній системі України.	2	2
	Тема 2. Закони, закономірності і принципи навчання	2	2
	Тема 3. Зміст, планування та організація навчального процесу у вищій школі	2	2
	Тема 4. Форми, види, методи і засоби навчання у вищій школі	2	2
	Тема 5. Система аналізу й оцінювання навчальних досягнень студентів	2	2
ЗМ-Л2	Загальні засади педагогічної інноватики		
	Тема 6. Історія виникнення інноваційного навчання.	2	2
	Тема 7. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти .	2	2
	Тема 8. Педагогічна інноватика у структурі наукового знання.	2	2
	Тема 9. Інноваційні процеси у системі освіти.	2	2
	Тема 10. Інноваційна діяльність педагога.	2	2
	Модульна контрольна робота №1		5
ЗМ-Л3	Системні інноваційні педагогічні технології		
	Тема 11. Поняття, зміст і класифікація педагогічних технології	2	2
	Тема 12. Методики групової роботи із студентами: синектика, дискусії, «кейс»-метод, метод портфоліо і метод проєктів	2	2
	Тема 13. Тренінгові та ігрові технології в навчальному процесі.	2	2
	Тема 14. Технології особистісно-орієнтованого, проблемного, модульного навчання.	2	2
	Тема 15. Технології особистісного і професійного розвитку	2	2
Разом:		30	35

Консультації:

Викладач: Бубнов Ігор Васильович.

Дні тижня: один раз на тиждень 1 година (11.00 – 12.00, понеділок) згідно з графіком консультацій, затвердженого на засіданні кафедри

Аудиторія 610а (НЛК №2).

2.2. Практичні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-П1	Семінарське заняття № 1. Система освіти в сучасній Україні та шляхи її реформування	3	2
	Семінарське заняття № 2. Головні закони, закономірності і принципи сучасного навчального процесу у вищій школі	4	3
	Семінарське заняття № 3. Основи засади та принципи планування та організація навчального процесу у вищій школі	3	2
	Семінарське заняття № 4. Форми, види, методи і засоби навчання у вищій школі		

	Семінарське заняття № 5. Система аналізу і оцінювання навчальних досягнень студентів	3	2
	Семінарське заняття № 6. Основні етапи виникнення і розвитку інноваційного навчання	3	3
	Семінарське заняття № 7. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти	3	3
	Семінарське заняття № 8. Педагогічна інноватика у структурі наукового знання	2	3
	Семінарське заняття № 9. Інноваційні процеси в освітній сфері.	3	2
	Семінарське заняття № 10. Сутність і принципи інноваційної педагогічної діяльності.	3	2
ЗМ-П2	Семінарське заняття № 11. Сутність та класифікація педагогічних технологій	4	3
	Семінарське заняття № 12. Методики групової роботи із студентами у сучасній вищій школі.	4	4
	Семінарське заняття № 13. Тренінгові та ігрові технології в навчальному процесі.	4	4
	Семінарське заняття № 14. Технології особистісно-орієнтованого, проблемного, модульного навчання	3	4
	Семінарське заняття № 15. Технології особистісного і професійного розвитку	3	3
	Модульна контрольна робота №2		5
ЗМ-ІЗ	Доповідь по індивідуальній темі на семінарське заняття		15
	Разом:	45	60

Консультації:

Викладач: Бубнов Ігор Васильович.

Дні тижня: один раз на тиждень 1 година (11.00 – 12.00, понеділок) згідно з графіком консультацій, затвердженого на засіданні кафедри

Аудиторія 610а (НЛК №2).

2.3. Самостійна робота здобувача та контрольні заходи

Код модуля	Завдання на СРС та контрольні заходи	Кількість годин	Строк проведення (тиждень)
ЗМ-Л1	Підготовка до лекційних занять Назва контрольного заходу (обов'язковий): - <i>Усне опитування.</i>	10	1-5 тижні
			1-5 тижні
ЗМ-Л2	Підготовка до лекційних занять Назва контрольного заходу - <i>Усне опитування.</i>	10	6-10 тижні
			6-10 тижні
	Назва контрольного заходу (обов'язковий): - <i>Підготовка до модульної (тестової) контрольної роботи №1)</i>	5	10 тиждень

ЗМ-ЛЗ	Підготовка до лекційних занять		11-15 тижні
	Назва контрольного заходу (обов'язковий): - <i>Усне опитування.</i>	10	11-15 тижні
ЗМ-П1	Підготовка до семінарських занять		1-10 тижні
	Назва контрольного заходу (обов'язковий): - Підготовка до усного опитування - <i>Усне опитування.</i>	22	1-10 тижні
ЗМ-П2	Підготовка до семінарських занять		10-15 тижні
	Назва контрольного заходу - Підготовка до усного опитування - <i>Усне опитування.</i>	18	10-15 тижні
	Назва контрольного заходу (обов'язковий): - <i>Підготовка до модульної (тестової) контрольної роботи №2</i>	5	14 тиждень
ЗМ-ІЗ	Підготовка доповіді на семінарське заняття (обов'язковий)	15	2-14 тижні
	Підготовка до залікової контрольної роботи	10	15 тиждень
Разом:		105	

2.3.1 Методика проведення та оцінювання контрольних заходів для ЗМ-Л1.

Методи усного контролю: індивідуальне опитування (УО)

Оцінювання усного контролю:

опрацювання здобувачами матеріалу кожної теми лекційного заняття з відповідним усним опитуванням оцінюється в 1 бал (загалом **5 балів**)

2.3.2 Методика проведення та оцінювання контрольних заходів для ЗМ-Л2.

Методи усного контролю: індивідуальне опитування (УО)

Оцінювання усного контролю:

опрацювання здобувачами матеріалу кожної теми лекційного заняття з відповідним усним опитуванням оцінюється в 1 бал (загалом **5 балів**)

Методи письмового контролю модульний тестовий контроль (МКР№1),

Оцінювання письмового контролю:

модульний тестовий контроль (МКР№1), складається з 20 запитань закритого типу, де кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал, загалом - **20 балів**.

2.3.3 Методика проведення та оцінювання контрольних заходів для ЗМ-Л3.

Методи усного контролю: індивідуальне опитування (УО)

Оцінювання усного контролю:

опрацювання здобувачами матеріалу кожної теми лекційного заняття з відповідним усним опитуванням оцінюється в 1 бал (загалом **5 балів**)

2.3.4 Методика проведення та оцінювання контрольних заходів для ЗМ-П1

Методи усного контролю: індивідуальне опитування (УО)

Оцінювання усного контролю:

опрацювання здобувачами матеріалу кожної теми семінарського заняття з відповідним усним опитуванням оцінюється в 2 бали (загалом **20 балів**)

2.3.5. Методика проведення та оцінювання контрольних заходів для ЗМ-П2

Методи усного контролю: індивідуальне опитування (УО)

Оцінювання усного контролю:

опрацювання здобувачами матеріалу кожної теми семінарського заняття з відповідним усним опитуванням оцінюється в 2 бали (**загалом 10 балів**)

Методи письмового контролю: модульний тестовий контроль (МКР№2)

Оцінювання письмового контролю:

тестовий контроль (МКР№2), складається з 20 запитань закритого типу, де кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал (**загалом - 20 балів**).

Методи письмового контролю виконання індивідуального завдання (ІЗ)

Оцінювання письмового контролю:

виконання індивідуального завдання (ІЗ) – доповіді по окремій індивідуальній темі, оцінюється на основі повноти висвітлення теми, уміння підібрати та опрацювати відповідні джерела і літературу та реферувати текст (**загалом - 15 балів**).

2.3.6 Методика проведення та оцінювання підсумкового заходу з дисципліни «Сучасні підходи до викладання у вищій школі».

Формою підсумкового семестрового контролюючого заходу з навчальної дисципліни «Сучасні підходи до викладання у вищій школі» є **залік**.

Залікова контрольна робота проводиться на останньому занятті з дисципліни і складається з тестових завдань закритого типу, які потребують від аспіранта вибору правильних відповідей з чотирьох запропонованих у запитанні. Тестові питання формуються по всьому переліку сформованих у навчальній дисципліні знань (в першу чергу базової компоненти), а їх загальна кількість складає 20 завдань. Повна правильна відповідь на 1 тестове завдання оцінюється у **5 балів**. Оцінка успішності виконання аспірантом цього заходу здійснюється у формі кількісної оцінки (бал успішності) та максимально складає **100 балів**. Перехід від кількісної оцінки до якісної оцінки здійснюється за 4-х бальною системою відповідно до наступної шкали - **за правильну відповідь: на 18-20 тестів (90-100%) – «відмінно»; на 15-17 тестів (74-89%) – «добре»; на 12-14 тестів (60-73%) – «задовільно»; на менш ніж 12 тестів (<60%) – «незадовільно».**

Інтегральна оцінка поточного контролю знань та вмінь здобувачів із навчальної дисципліни «Сучасні підходи до викладання у вищій школі» складається з оцінок усіх контрольних заходів (ЗМ-Л1, ЗМ-Л2, ЗМ-Л3, ЗМ-П1, ЗМ-П2, ЗМ-ІЗ), вказаних у *табл. 2.3 Самостійна робота здобувача та контрольні заходи* і становить 100 балів.

Зокрема, максимально можлива сума балів за **теоретичною частиною** становить 35 бали (**5+5+20+5**), серед яких на **обов'язкові заходи контролю** припадає **30 балів (5+20+5)**.

Максимально можлива сума балів за **практичною частиною** становить 65 балів (**20+10+20+15**), серед яких на **обов'язкові заходи контролю** припадає **55 бали (20+20+15)**.

Отже максимально можлива сума балів за **обов'язкові заходи контролю** з дисципліни складає – **85 балів (30+55)**.

Питання про допуск до заліку розглядається тільки за умови, якщо здобувач виконав всі види обов'язкових завдань і набрав за модульною системою суму балів **не менше 15**

балів за теоретичну частину і не менше 27,5 балів за практичну частину. В іншому випадку здобувач вважається таким, що не виконав навчального плану дисципліни і не допускається до заліку.

Загальна кількісна оцінка, що отримує здобувач за підсумками вивчення навчальної «Сучасні підходи до викладання у вищій школі» (загальний бал успішності) в 100% шкалі обов'язково включає оцінку залікової контрольної роботи за таким алгоритмом:

$$B = (0,75 \times OЗ) + (0,25 \times ОКР), \quad (1)$$

де B – інтегральна оцінка поточної роботи студента в 100% шкалі по дисципліні;
OЗ – оцінка роботи студента за змістовними модулями, ОКР – оцінка залікової контрольної роботи.

Якщо здобувач має на останній день семестру суму балів за змістовні модулі поточного контролю не менше 60% (тобто не менше 51 балів) та не менше 50% (тобто 50 балів) від максимально можливої суми балів за залікову контрольну роботу, він отримує позитивну якісну оцінку у заліково-екзаменаційній відомості, відповідно до форми (1).

Перехід від кількісної оцінки до якісної оцінки здійснюється відповідно до таблиць:

Інтегральна сума балів з дисципліни «Сучасні підходи до викладання у вищій школі»		Оцінка
% (від максимальної суми балів)		
< 60%		не зараховано
≥ 60%		зараховано

3. РЕКОМЕНДАЦІ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (ЗДОБУВАЧІВ)

3.1 Модуль ЗМ-Л1 «Сучасні підходи до викладання у вищій школі»

3.1.1. Повчання.

При вивченні теми №1 «Сучасна вища школа в освітній системі України» необхідно розглянути наступні питання: основні принципи освіти в Україні; склад системи освіти і структура освіти в Україні; рівні та ступені вищої освіти; типи закладів вищої освіти. Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: освіта, освітній рівень, професія, спеціальність, спеціалізація спеціальності, кваліфікація, типи закладів вищої освіти; рівнів професійної діяльності; сутність статусів ЗВО.

При вивченні теми № 2 «Закони, закономірності і принципи навчання» доцільно розглянути наступні питання: поняття дидактики вищої школи; характеристика основних дидактичних систем; принципи навчання у вищому навчальному закладі; відмінності національної системи освіти від Європейської.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: дидактика; функції дидактики; навчання; викладання; учіння; навчальна діяльність; процес навчання; ефективність навчання; дидактичні системи; закономірності процесу навчання; принципи активності навчання; принципи наочності; принципи систематизації знань.

При вивченні теми № 3 «Зміст, планування та організація навчального процесу у вищій школі» доцільно розглянути наступні питання: спеціалізація навчання в сучасній вищій школі; основні засади організації навчального процесу; зміст освіти у вищій школі; основні види навчальних занять у закладах вищої освіти; система планування й організації навчального процесу у ЗВО; контрольні заходи в організації навчального процесу.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: навчальний план; навчальна програма; силлабус; навчальний час студента; робочий час викладача; індивідуальні завдання; самостійна робота студентів.

При вивченні теми № 4 «Форми, види, методи і засоби навчання у вищій школі» доцільно розглянути наступні питання: сутність поняття «форми організації навчання»; розвиток і становлення організаційних форм навчання; типологія і характеристика методів навчання; дидактичні вимоги до вибору методів навчання

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: метод навчання; рівень навчання; принцип навчання; нетрадиційні методи навчання; інтерактивні методи; словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж); наочні методи навчання (спостереження, ілюстрація, демонстрація); практичні методи навчання (вправи, лабораторні роботи, практичні роботи, графічні роботи, експеримент, виробнича (педагогічна) практика).

При вивченні теми № 5 «Система аналізу й оцінювання навчальних досягнень студентів» доцільно розглянути наступні питання: роль і значення аналізу й оцінювання навчальних досягнень студентів; основні функції оцінювання навчальних досягнень студентів; принципи, види і методи аналізу й оцінювання навчальних досягнень

студентів; система оцінювання знань і умінь студентів; оцінювання якісне і кількісне; модульно-рейтингова система оцінювання; система національного освітнього моніторингу

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: діагностика знань і умінь студентів, контроль, перевірка, оцінювання; облік статистичних даних, їх аналіз; види, методи, форми контролю навчальних досягнень студентів; класифікація дидактичних тестів; педагогічний моніторинг.

3.1.2 Питання для самоперевірки.

- 1. Визначити пріоритетні напрями державної політики щодо розвитку вищої освіти в Україні ([3] С.8-9; [5] С.12-13)**
- 2. Охарактеризуйте комплекс нормативних документів щодо розробки складових системи стандартів вищої освіти в Україні ([3] С.15-16)**
- 3. Визначте основні етапи входження України до Болонського процесу ([3] С.12-13; [5] С.126-127)**
- 4. Розкрийте зміст поняття «освіта». Сформулюйте основні цілі освіти ([5] С.19)**
- 5. Обґрунтуйте основні цілі та напрямки реформування вищої освіти в Україні. ([3] С.16; [5] С.14-16)**
- 6. Розкрийте структуру освіти в Україні. Сутність рівнів і ступенів вищої освіти. ([3] С.27-28; [5] С.37-38)**
- 7. Дайте визначення наступним поняттям: освітній рівень, професія, спеціальність, спеціалізація спеціальності, кваліфікація([3] С.29-31; [5] С.51-53)**
- 8. Визначте основні закони і закономірності педагогіки ([3] С.23-25)**
- 9. У якому співвідношенні знаходяться закономірності і принципи навчання? ([3] С.26-27)**
- 10.Що слід розуміти під принципами дидактики? ([3] С.26)**
- 11.Надайте характеристику основних принципів дидактики вищої школи ([3] С.26-27)**
- 12.Визначте поняття навчально-методичний комплекс. ([3] С.37)**
- 13.Що являє собою освітньо-професійна програма (ОПП) підготовки спеціалістів([3] С.37)**
- 14.Навчальний план, його структура і порядок реалізації ([3] С.37)**
- 15.Тематичний план, його зміст і порядок затвердження ([3] С.38)**
- 16.Графік робочого часу викладача, порядок його розробки ([3] С.39)**
- 17.Лекція, її функція і класифікація ([3] С.58-59)**
- 18.Критерії оцінки лекції і лекційної майстерності ([3] С.63-64)**
- 19.Охарактеризуйте основні етапи підготовки лекції ([3] С.61-62)**
- 20.Організація проведення практичного (семінарського) заняття ([3] С.67-68)**
- 21.Практичне заняття, його мета, функції і структура ([3] С.67)**
- 22.Мета і завдання самостійної роботи студентів ([3] С.105-106)**
- 23.Форми самостійної роботи студентів ([3] С.107-108)**
- 24.Форми індивідуальної роботи студентів ([3] С.109)**
- 25.Види практик, особливості їх проведення ([3] С.79-80)**
- 26.Охарактеризуйте основні функції педагогічного контролю ([3] С.76-78; [5] С.58-59)**

27. Визначте основні види контролю знань (поточний, проміжний, підсумковий) ([3] С.76-77; [5] С.59-60)
28. Надайте характеристику організаційним принципам контролю. ([3] С.78-79; [5] С.59-60)
29. Підготовка і організація проведення екзамену і заліку ([3] С.89-90)
- 30. Назвіть основні критерії оцінки знань студентів ([3] С.79-80)**

*У переліку питань для самоперевірки напівжирним шрифтом виділені ті, що спрямовані на формування базових результатів навчання.

3.2 Модуль ЗМ-Л2 «Загальні засади педагогічної інноватики»

».

3.2.1. Повчання.

При вивченні теми № 6 «Історія виникнення інноваційного навчання» доцільно розглянути наступні питання: основні підходи щодо визначення поняття «педагогічна інновація»; характеристика основних етапів розвитку інноваційного навчання.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: інноваційне навчання; педагогічні технології; індивідуальний підхід; кредитно-модульна і модульно-рейтингова технології навчання; інтерактивні методи навчання.

При вивченні теми № 7 «Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти» доцільно розглянути наступні питання: інноваційність як ознака сучасності; гуманістична спрямованість освітніх інноваційних процесів

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: глобальні освітні тенденції; інноваційний режим праці; якість освіти; особистісний чинник педагогічної діяльності; особистісна зорієнтованість; характерні ознаки гуманістичної педагогіки; педагогіка співробітництва.

При вивченні теми № 8 «Педагогічна інноватика у структурі наукового знання» необхідно розглянути наступні питання: сутність педагогічної інноватики; структура педагогічної інноватики; класифікація педагогічних нововведень .

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: педагогічна інноватика; педагогічні нововведення; ознаки феномену «нове»; інновація; новизна педагогічного засобу; педагогічна творчість; педагогічні відкриття; педагогічні винаходи; педагогічні вдосконалення; педагогічна неологія; критерії класифікації педагогічних інновацій.

При вивченні теми № 9 «Інноваційні процеси у системі освіти» необхідно розглянути наступні питання: закони перебігу інноваційних педагогічних процесів; принципи; управління інноваційними освітніми процесами; структура і динаміка розвитку освітніх інноваційних процесів; типи структур інноваційних процесів; умови ефективності інноваційних педагогічних процесів.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: проблемне навчання; програмоване навчання; виховна система; закон стереотипізації педагогічних інновацій; принципи педагогічних інновацій; рівні

інноваційних процесів; етапи інноваційного процесу; чинники ефективності педагогічних інновацій.

При вивченні теми № 10 «Інноваційна діяльність педагога» слід звернути увагу на розгляд наступних питань: особливості інноваційної педагогічної діяльності; сутність інноваційної педагогічної діяльності; антиінноваційні бар'єри у професійній діяльності педагога та способи їх подолання; управління інноваційною педагогічною діяльністю; готовність педагога до інноваційної професійної діяльності.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: функції інноваційної діяльності викладача; професіограма викладача; антиінноваційний бар'єр; негативний психічний стан працівника; організаційно-психологічні, соціально-психологічні, когнітивно-психологічні бар'єри; фрустрація; індивідуальні та групові психотехнології подолання антиінноваційних бар'єрів; завдання готовності викладачів до інноваційної діяльності; компонентів готовності викладача до інноваційної діяльності.

3.2.2 Питання для самоперевірки.

1. Коли почав використовуватися термін «інновація» у вітчизняній дидактиці? ([4] С.15)
2. Що являє собою педагогічна концепція Дж.Дьюї? ([4] С.16)
3. Визначити сутність педагогічної концепції А. Маслоу. ([4] С.16)
4. Розкрити сутність ідеї «школи без класів» Ф. Брауна. ([4] С.16)
5. Коли зародилося ідея модульного навчання?. ([4] С.17)
6. У чому вбачається своєрідність сучасної освітньої ситуації? ([1] С.3)
7. Охарактеризуйте причини і сутність світової кризи освіти. ([1] С.3)
8. Обґрунтуйте роль інноваційних процесів у сучасній освіті ([1] С.4-5)
9. Окресліть коло проблем навчального закладу, на вирішення яких спрямована інноваційна діяльність. ([1] С.7)
10. Розкрийте соціальне значення принципів, визначених у «Державній
11. національній програмі «Освіта» (Україна XXI століття) ([1] С.9)
12. Розкрийте специфіку інноваційного навчання та його роль у розвитку самоцінної особистості. ([1] С.8)
13. Чим обумовлена важливість співробітництва і співтворчості як характеристик інноваційності у процесах навчання і виховання? ([1] С.7-8)
14. Обґрунтуйте передумови виникнення педагогічної інноватики в нашій країні. ([1] С.10; [4] С.13)
15. У чому ви вбачаєте спільність і відмінність понять «інноватика», «інновація», «інноваційні процеси в освіті»? ([1] С.11-12; [4] С.13)
16. Чи можна ототожнювати все нове з прогресивним і сучасним? ([1] С.15)
17. Розкрийте значення поняття «новизна» як головної властивості і самостійної цінності будь-якого нововведення ([1] С.18)
18. Визначте взаємозв'язок інновації і традиції. ([1] С.18-19; [4] С.14-15)
19. Наведіть приклади часткових, модульних і системних педагогічних нововведень ([1] С.19-20)
20. Охарактеризуйте головні закони перебігу інноваційних процесів. ([1] С.22-23; [4] С.12)
21. Чому важливо знати структуру інноваційних педагогічних процесів? ([1] С.24-26)

- 22. Проаналізуйте характерні особливості етапів зародження, освоєння і рутинізації нововведення ([1] С.25-27)**
23. Розкрийте роль інновативності як здатності сприймати нове у педагогічній діяльності. ([1] С.28)
- 24. З'ясуйте умови ефективності інноваційних процесів у системі освіти. ([1] С.29-30)**
- 25. Охарактеризуйте можливі причини опору практиків нововведенням. ([1] С.32-33)**
- 26. Якими є вимоги до освітнього рівня фахівців сучасного інноваційного простору? ([4] С.18-19)**
27. Який педагог потрібен сучасному навчальному закладу?
28. У чому полягає роль керівника у розвитку інноваційного потенціалу освітнього закладу? ([1] С.34)
- 29. Розташуйте за критерієм зростання важливості формування педагогічних функцій сучасного педагога. ([4] С.21-23)**
30. Продовжить речення: «Сучасний педагог, крім високих моральних та методичних якостей, повинен володіти...». ([4] С.33)

*У переліку питань для самоперевірки напівжирним шрифтом виділені ті, що спрямовані на формування базових результатів навчання.

3.3 Модуль ЗМ-ЛЗ «Системні інноваційні педагогічні технології»

3.3.1. Повчання.

При вивченні теми № 11 «Поняття, зміст і класифікація педагогічних технологій» слід звернути увагу на розгляд наступних питань: історичні аспекти педагогічної технології; сутність і особливості педагогічної технології; класифікація педагогічних технологій; головні ознаки педагогічної технології.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: «технологія»; промислові технології; соціальні технології; технологізація навчального процесу; концепція розвитку особистості; «педагогікв творчості»; конструювання навчального процесу; рівні функціонування педагогічних технологій; технологія навчання (виховання, управління); технологічна схема; технологічна карта; критерії класифікації педагогічних технологій; критерії оцінювання педагогічних технологій.

При вивченні теми № 12 «Методики групової роботи із студентами: синектика, дискусії, «кейс»-метод, метод портфоліо і метод проектів» слід звернути увагу на розгляд наступних питань: навчання як системне дослідження; синектика як модель групового вирішення проблем; дискусія як навчальна форма роботи; «кейс»-метод; метод портфоліо; метод проектів як сучасний метод навчання.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: синектика, дискусія, «кейс»-метод, метод портфоліо, метод проектів; «круглий стіл»; засідання експертної групи; форум; дебати; проектування; дослідницькі проекти; творчі проекти; ігрові проекти; інформаційні проекти; навчальнотелекомунікаційні проекти.

При вивченні теми № 13 «Тренінгові та ігрові технології в навчальному процесі» слід звернути увагу на розгляд наступних питань: основні вимоги до організації тренінгу; активні методи навчання у процесі тренінгових занять; використання методу конкретних ситуацій в освітньому процесі; навчальні ігри в системі тренінгових занять

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: тренінг; тренування; когнітивний підхід у навчанні; соціально-рольовий підхід у навчанні; стратегічні завдання тренінгу; дослідницькі завдання тренінгу; методичні завдання тренінгу; організаційні завдання тренінгу; міні-лекція; відеотренінг; баскет-метод; дидактична гра; ігри-вікторини; ігри-інсценізації; ігри-симуляції; презентації; управлінські ігри.

При вивченні теми № 14 «Технології особистісно-орієнтованого, проблемного, модульного навчання» слід звернути увагу на розгляд наступних питань: особистісно-орієнтована технологія навчання; технологія проблемного навчання; технологія програмованого і модульного навчання.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: особистісно-орієнтоване навчання; особистісно-орієнтований навчальний процес; технологія проблемного навчання; програмоване навчання; лінійне програмування; розгалужене програмування; технологія модульного навчання.

При вивченні теми № 15 «Технології особистісного і професійного розвитку» слід звернути увагу на розгляд наступних питань: сутність акмеологічних технологій; методи вимірювання і оцінки особистісного і професійного розвитку; навчаючі технології і технології ігromodelювання.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: акмеологічна модель; акмеологічна технологія; акмеологічний вплив; акметектоніка; номінальне вимірювання; метод виконання; метод критичного випадку; порядкове вимірювання; інтервальне вимірювання; експертна оцінка; психологічне тестування; біографічні методи.

3.3.2 Питання для самоперевірки.

1. У чому полягає суть технологічності в освіті? ([1] С.35)
2. Дайте визначення поняттю педагогічна технологія. ([4] С.231)
3. Розкрийте структуру і принципи, що лежать в основі нових технологій навчання. ([4] С.231-232)
4. Простежте еволюцію поняття «педагогічна технологія» ([1] С.36-37)
5. Зробіть порівняльний аналіз різних підходів до розкриття значення поняття «педагогічна технологія». ([1] С.37-38)
6. Охарактеризуйте головні ознаки педагогічної технології. ([1] С.39-42)
7. Визначте спільне і відмінне у поняттях «педагогічна система», «методика», «педагогічна технологія». ([1] С.43-44)
8. Визначте характерні ознаки дискусії ([2] С.40)
9. Охарактеризуйте основні види дискусій. ([2] С.41)
10. Визначити основні форми дискусії, що є найбільш ефективними для використання у процесі підготовки конкуренто-спроможних фахівців: ([2] С.44-48)
11. Визначити основні правила проведення мозкового штурму ([2] С.51)
12. Що являє собою метод кейсів? ([4] С.48-49)

13. Назвіть основні недоліки методу кейсів. ([4] С.50)
14. Що являє собою метод портфоліо? ([2] С.117)
- 15. У чому сутність методу проектів? ([2] С.304)**
- 16. Охарактеризувати основні види проектів. ([2] С.305-306)**
17. Визначити характерні ознаки ігор, як методу навчання ([2] С.79-81)
- 18. Визначити основні різновиди ігрових технологій навчання ([2] С.82)**
19. Охарактеризувати основні етапи проведення гри ([2] С.85)
- 20. Визначити основні категорії ділових ігор ([2] С.86)**
21. Охарактеризувати основні функції рольової гри. ([2] С.87)
- 22. Як оцінюється рівень знань і дій студентів у рольових іграх ([2] С.89)**
23. Визначити переваги і стримуючі фактори при проведенні інтерактивної гри ([2] С.91)
- 24. Визначити причини, за яких знижується ефективність застосування ігрових технологій: нав'язування ([2] С.96)**
25. Визначити сутність організаційно-спрямовуючих інтерактивних технік у проведенні тренінгів ([2] С.314)
- 26. Охарактеризувати основні вимоги щодо організації тренінгу([2] С.314)**
27. Визначити основні активні методи навчання у процесі тренінгових занять([2] С.317-320)
28. Визначити послідовність етапів використання методу конкретних ситуацій. ([2] С.327-328)
- 29. Сформулюйте основні положення особистісно-орієнтованої педагогічної технології. ([4] С.36)**
30. Розкрийте основні положення технологій розвиваючого навчання і навчання як дослідження. ([4] С.37)
31. Сформулюйте основні положення технології формування творчої особистості ([4] С.38-39)
- 32. Розкрийте основні положення і правила реалізації технології проблемного навчання. ([4] С.42-43)**
- 33. Охарактеризувати особливості та принципи модульного навчання. ([4] С.60-61)**
- 34. Методика побудови модульних програм. ([4] С.64-65)**
35. Умови для організації модульного навчання. ([4] С.67-68)
36. Визначити сутність поняття «акмеологічна технологія» ([2] С.146).
37. Охарактеризувати механізм здійснення номінального вимірювання ([2] С.147-148).
- 38. Визначити основні засоби якісної оцінки особистісних і професійних особливостей людини. ([2] С.149-150).**
- 39. Фасилітація як професійно важлива якість особистості педагога ([2] С.141-142).**
- 40. Завдання, що постають перед викладачем у рамках педагогічної фасилітації([2] С.144).**

*У переліку питань для самоперевірки напівжирним шрифтом виділені ті, що спрямовані на формування базових результатів навчання

3.4 Модуль ЗМ-П1

3.4.1 Повчання

- Основне завдання модуля: навчити здобувачів розуміти і характеризувати принципи побудови та функціонування сучасної вищої освіти в Україні; визначати закони, закономірності і принципи сучасного навчального процесу у вищій школі; розрізняти і вміти використовувати різні форми, види, методи і засоби навчання у вищій школі; застосовувати систему аналізу й оцінювання навчальних досягнень студентів; вільно орієнтуватися в проблемах та перспективах запровадження інноваційних методів викладання у вищій школі; обґрунтовувати власну думку щодо дискусійних проблем науково-педагогічної інноватики.

Під час підготовки до семінарського заняття №1 «Система освіти в сучасній Україні та шляхи її реформування» увага здобувачів має бути зосереджена на розв'язанні таких питань як: державна політика у сфері вищої освіти; рівні та ступені вищої освіти; стандарти освітньої діяльності та вищої освіти; система забезпечення якості вищої освіти; основні завдання та принципи діяльності сучасного закладу вищої освіти.

Задля обговорення означених питань здобувачі мають обов'язково опрацювати нижче вказані навчальні матеріали основної літератури дисципліни, зокрема:.

1. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. С. 8-14
2. Слободянюк О.Р. Методика викладання у вищій школі. Конспект лекцій. Одеса: Вид-во «ТЕС», 2007. С. 7-11, 37-54

Під час підготовки до семінарського заняття №2 «Головні закони, закономірності і принципи сучасного навчального процесу у вищій школі» увага здобувачів має бути зосереджена на розв'язанні таких питань як: сутність і методологічні засади навчання; структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності; основні мотиви навчання; характеристика основних типів навчання; закони навчання, їх сутність; загальні закономірності навчально-виховного процесу; принципи навчання у вищій школі.

Задля обговорення означених питань здобувачі мають обов'язково опрацювати нижче вказані навчальні матеріали основної літератури дисципліни, зокрема:.

1. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. С. 39-51..
2. Слободянюк О.Р. Методика викладання у вищій школі. Конспект лекцій. Одеса: Вид-во «ТЕС», 2007. С. 18-36.

Під час підготовки до семінарського заняття №3 «Основні засади та принципи планування та організація навчального процесу у вищій школі» увага здобувачів має бути зосереджена на розв'язанні таких питань як: основні засади організації навчального процесу; основні види навчальних занять у закладах вищої освіти; система планування й організації навчального процесу у ЗВО; графік навчального процесу, його роль і порядок складання; навчальне навантаження викладача і його види; структура робочого часу викладача; зміст навчальної, методичної і наукової роботи кафедри; участь викладачів кафедри у контролі за якістю навчально-виховного процесу

Задля обговорення означених питань здобувачі мають обов'язково опрацювати нижче вказані навчальні матеріали основної літератури дисципліни, зокрема:.

1. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. С. 23-27.

Під час підготовки до семінарського заняття №4 «Форми, види, методи і засоби навчання у вищій школі» увага здобувачів має бути зосереджена на розв'язанні таких питань як: сутність поняття «форми організації навчання»; розвиток і становлення організаційних форм навчання; типологія і характеристика методів навчання; академічна лекція в системі професійної підготовки студентів; технологія і техніка підготовки академічної лекції; дидактичні основи семінарських, практичних, лабораторних, індивідуальних та інших форм занять..

Задля обговорення означених питань здобувачі мають обов'язково опрацювати нижче вказані навчальні матеріали основної літератури дисципліни, зокрема:.

1. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. С. 58-76..
2. Слободянюк О.Р. Методика викладання у вищій школі. Конспект лекцій. Одеса: Вид-во «ТЕС», 2007. С. 58-60.

Під час підготовки до семінарського заняття №5 «Система аналізу і оцінювання навчальних досягнень студентів» увага здобувачів має бути зосереджена на розв'язанні таких питань як: значення і роль аналізу й оцінювання навчальних досягнень студентів; функції оцінювання навчальних досягнень студентів; принципи, види і методи аналізу й оцінювання навчальних досягнень студентів; методика проведення контрольних дій у вищій школі; модульно-рейтингова і кредитно-модульна технологія навчання й оцінювання навчальних досягнень студентів.

Задля обговорення означених питань здобувачі мають обов'язково опрацювати нижче вказані навчальні матеріали основної літератури дисципліни, зокрема:.

1. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. С. 65-90..
2. Слободянюк О.Р. Методика викладання у вищій школі. Конспект лекцій. Одеса: Вид-во «ТЕС», 2007. С. 62-71.

Під час підготовки до семінарського заняття №6 «Основні етапи виникнення і розвитку інноваційного навчання» увага здобувачів має бути зосереджена на розв'язанні таких питань як: характеристика основних підходів щодо визначення поняття «педагогічна інновація»; зміст основних етапів розвитку інноваційного навчання; історія виникнення Інноваційного навчання в Україні.

Задля обговорення означених питань здобувачі мають обов'язково опрацювати нижче вказані навчальні матеріали основної літератури дисципліни, зокрема

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2015. С.3-9.
2. Прокопів Л. М. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. С.18-20.

Під час підготовки до семінарського заняття №7 «Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти» увага здобувачів має бути зосереджена на розв'язанні таких питань як: педагогічна інноватика як умова розвитку системи сучасної освіти; політика державної

підтримка інноваційної діяльності; чинні нормативно-правові акти в сфері інноваційної діяльності.

Задля обговорення означених питань здобувачі мають обов'язково опрацювати нижче вказані навчальні матеріали основної літератури дисципліни, зокрема

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2015. С.23-34.
2. Прокопів Л. М. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. С.11-13

Під час підготовки до семінарського заняття №8 «Педагогічна інноватика у структурі наукового знання» увага здобувачів має бути зосереджена на розв'язанні таких питань як. понятійний апарат сучасної інноватики; сутність педагогічної інноватики; структура педагогічної інноватики; класифікація педагогічних нововведень.

Задля обговорення означених питань здобувачі мають обов'язково опрацювати нижче вказані навчальні матеріали основної літератури дисципліни, зокрема

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2015. С.11-22.
2. Прокопів Л. М. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. С.13-15.

Під час підготовки до семінарського заняття №9 «Інноваційні процеси в освітній сфері» увага здобувачів має бути зосереджена на розв'язанні таких питань як: закони перебігу інноваційних процесів в освіті; характеристика основних принципів управління інноваційними освітніми процесами; структура і динаміка розвитку освітніх інноваційних процесів; типи структур інноваційних процесів; основні чинники щодо забезпечення ефективності інноваційних педагогічних процесів.

Задля обговорення означених питань здобувачі мають обов'язково опрацювати нижче вказані навчальні матеріали основної літератури дисципліни, зокрема

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2015. С.23-34.
2. Прокопів Л. М. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. С.24-26

Під час підготовки до семінарського заняття №10 «Сутність і принципи інноваційної педагогічної діяльності» увага здобувачів має бути зосереджена на розв'язанні таких питань як: особливості інноваційної педагогічної діяльності; готовність до інноваційної діяльності як важлива професійна якість педагога; структура готовності до інноваційної педагогічної діяльності; рівні сформованості готовності до інноваційної педагогічної діяльності; розвиток інноваційної поведінки педагога.

Задля обговорення означених питань здобувачі мають обов'язково опрацювати нижче вказані навчальні матеріали основної літератури дисципліни, зокрема

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2015. С.30-34.
2. Прокопів Л. М. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. С.27-31

3.5 Модуль ЗМ-П2

3.5.1 Повчання

Основне завдання модуля: навчити здобувачів розуміти і класифікувати новітні методи викладання у вищій школі; застосовувати знання щодо запровадження новітніх сучасних методів викладання у власній педагогічній практиці; використовувати інноваційні методи викладання для обґрунтованого поліпшення якості освітнього процесу у закладі вищої освіти.

Під час підготовки до семінарського заняття №11 «Сутність та класифікація педагогічних технологій» увага здобувачів має бути зосереджена на розв'язанні таких питань як: педагогічні технології: історія поняття і перспективи впровадження; класифікація педагогічних технологій; актуальність вибору педагогічних технологій у сучасній Україні; традиційна педагогічна технологія (концептуальні положення, особливості змісту та методики); характеристика педагогічних інноваційних технологій; класифікація інноваційних технологій навчання.

Задля обговорення означених питань здобувачі мають обов'язково опрацювати нижче вказані навчальні матеріали основної літератури дисципліни, зокрема

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2015. С.35-48.
2. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. С.8-25.
3. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. С.111-115.
4. Прокопів Л. М. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. С.32-33.

Під час підготовки до семінарського заняття №12 «Методики групової роботи із студентами у сучасній вищій школі» увага здобувачів має бути зосереджена на розв'язанні таких питань як: синектика як модель групового вирішення проблем; сутність та різновиди дискусій як навчальної форми роботи; актуальність застосування проектного підходу у навчальному процесі; сутність та завдання проектної технології навчання; сучасні вимоги до впровадження проектної технології; особливості технології проектного навчання.

Задля обговорення означених питань здобувачі мають обов'язково опрацювати нижче вказані навчальні матеріали основної літератури дисципліни, зокрема

1. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. С.26-60.
2. Прокопів Л. М. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. С.34-36, 46-54.

Під час підготовки до семінарського заняття №13 «Тренінгові та ігрові технології в навчальному процесі» увага здобувачів має бути зосереджена на розв'язанні таких питань як: інтерактивні методи навчання як основа тренінгових і ігрових технологій; концептуальні положення інтерактивних технологій навчання; вимоги до особистості педагога при організації інтерактивного навчання; педагогічні умови застосування технології інтерактивного навчання в сучасних вищих навчальних закладах; основні процедури тренінгового навчання; характеристика основних різновидів тренінгу; етапність

дій у тренінговій технології навчання; методи і прийоми проведення тренінгу і навчальної гри.

Задля обговорення означених питань здобувачі мають обов'язково опрацювати нижче вказані навчальні матеріали основної літератури дисципліни, зокрема

1. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. С.78-97. 126-139..
2. Прокопів Л. М. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. С.42-45.

Під час підготовки до семінарського заняття №14 «Технології особистісно-орієнтованого, проблемного, модульного навчання» увага здобувачів має бути зосереджена на розв'язанні таких питань як: особистісний підхід у педагогіці: історія виникнення; моделі особистісно-орієнтованої освіти; зміст поняття «особистісно-орієнтоване навчання»; мета і завдання особистісно-орієнтовані технології навчання; сутність та завдання проблемної технології навчання; сучасні вимоги до впровадження проблемної технології; проблемна ситуація як основний елемент проблемного навчання; педагогічні завдання і мета впровадження модульно-рейтингової технології навчання; модуль як складова модульно-рейтингової технології навчання; компоненти модульно-рейтингової технології навчання; проектування цілей модульно-рейтингової програми.

Задля обговорення означених питань здобувачі мають обов'язково опрацювати нижче вказані навчальні матеріали основної літератури дисципліни, зокрема

1. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. С.98-120.
2. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. С.129-168.
3. Прокопів Л. М. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. С.55-69.

Під час підготовки до семінарського заняття №15 «Технології особистісного і професійного розвитку» увага здобувачів має бути зосереджена на розв'язанні таких питань як: характеристика сутності акмеологічних технологій; методи вимірювання і оцінки особистісного і професійного розвитку; фасилітація як професійно важлива якість особистості педагога; завдання, що постають перед викладачем у рамках педагогічної фасилітації.

Задля обговорення означених питань здобувачі мають обов'язково опрацювати нижче вказані навчальні матеріали основної літератури дисципліни, зокрема

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2015. С.182-186.
2. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. С.140-161.
3. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. С.181-191.

3.6 Вказівки з підготовки індивідуального завдання.

3.6.1 Повчання

Для дисципліни «Сучасні підходи до викладання у вищій школі» передбачено виконання ІЗ у вигляді доповіді на семінарському занятті за індивідуальною темою, зокрема:

1. Ділова гра як метод проблемного навчання

Рекомендована література:

1. Козяр М. М. Екстремально-професійна підготовка до діяльності у надзвичайних ситуаціях: Львів: Сполом, 2004. 374 с.
2. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посібник / авт.-уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ: АПН, 2002. 135 с.
3. Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. Київ: Знання, 2005. 399 с.
4. Яворська Ж. Ділові ігри та їх роль у підготовці сучасних фахівців. *Вісник Львівського університету*. 2005. Вип. 19. С. 241–246.
5. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход: метод. пособие. Москва: Высшая. школа, 1991. 207 с.

2. Викладач та його місце у процесі використання інноваційних технологій навчання у вищій школі

Рекомендована література:

1. Кошечко Н. Інноваційні освітні технології навчання та викладання у вищій школі. *Педагогіка*. 2015. №1. С. 33–41
2. Кочубей А. В. Інноваційні методики викладання гуманітарних дисциплін у вищих технічних навчальних закладах. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ozfm_2013_7_27.pdf (дата звернення: 21.08.2019).
3. Кляп М. Інноваційні методи навчання у ВНЗ як інструмент інтернаціоналізації вищої освіти України. *Вища освіта України*. 2015. № 4. С. 27–34

3. Застосування кейс-методу у вищій школі

Рекомендована література:

1. Давиденко В. Чем «кейс» отличается от чемоданчика? *Обучение за рубежом*. 2000. №7. С. 11-17.
2. Ковальова К., Ковальов В. Методологічні аспекти методу case-study при викладанні економічних дисциплін. *Вища школа: проблеми економічної освіти*. 2010. №2. С. 68-75.
3. Михайлова Э.А. Кейс и кейс-метод: процесс написания кейса. *Маркетинг*. –2009. №5. С. 113-120.
4. Нісімчук А.С., Падалка О.С., Шпак О.Т. Сучасні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Просвіта, 2000. 368 с.
5. Пащенко Т.М. Застосування кейс-технологій у підготовці кваліфікованих робітників. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/8792/1/%D0%9F%D0%B0%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE2.pdf> (дата звернення: 17.09.2020).
6. Шевченко О.П. Навчальний потенціал кейс-методу. URL: <http://vuzlib.com/content/view/315/84/> (дата звернення: 15.09.2020).

4. Особливості застосування групової роботи у процесі навчання студентів у вищій школі

Рекомендована література

1. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. Київ: Кондор, 2011. 628 с.
2. Луцинкевич Л. Організація групової навчальної діяльності в підготовці майбутніх учителів початкової школи в умовах коледжу. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2016. № 4. С.302-310.
3. Особливості групового навчання у сучасній вищій школі. URL: <http://ua.textreferat.com/referat-13427-2.html> (дата звернення: 10.10.2021).
4. Педагогічні технології: теорія та практика: навч. посіб. / За ред. проф. М.В.Гриньової. Полтава: АСМІ: 2004. 378 с.

5. Особливості коучинг-технології у вищій освіті

Рекомендована література

1. Романова С.М. Коучинг як нова технологія в професійній освіті. *Вісник Нац. авіац. ун-ту*. Серія: Педагогіка. Психологія. 2010. Вип. 3. С. 83-86.
2. Проценко О.С. Коуч-технології у формуванні життєвої компетентності учнів професійно-технічних навчальних закладів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2013. Вип. 29. С. 330-334.
3. Горук Н.М. Коучинг як ефективна технологія формування самоосвітньої компетентності студентів. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2015. № 11. - С. 99-104

6. Використання комп'ютерних та інформаційних технологій у вищій школі

Рекомендована література

1. Кравченя Э. М. Информационные и компьютерные технологии в образовании: учебно-методическое пособие. Минск: БНТУ, 2017. 356 с.
2. Шапиева М. С. Использование информационных технологий при обучении в системе образования вуза. *Молодой ученый*. 2014. №5. С. 572-574. URL
3. <https://moluch.ru/archive/64/10206/> (дата звернення: 18.11.2019).
4. Шадриков В. Д., Шемет И. С. Информационные технологии в образовании: плюсы и минусы. Высшее образование. 2009. №11. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/informatsionnye-tehnologii-v-obrazovanii-plyusy-i-minusy> (дата звернення: 18.11.2019).

7. Вебінар як форма інформаційних технологій у вищій школі

Рекомендована література

1. Брунець І. Основні критерії вибору мультимедійних колаборативних середовищ з напівжорсткою організацією. *Вісник національного університету «Львівська політехніка»: Комп'ютерні науки та інформаційні технології*. 2010. № 663. С. 150-157.
2. Динцис Д. Методические особенности проведения вебинаров на краткосрочных курсах по методике «in-class» URL: <http://www.trainings.ru/library/articles/?id=13183> (дата звернення: 14.10.2020).
3. Морзе Н.В., Ігнатенко О.В. Методичні особливості вебінарів, як інноваційної технології навчання Інформаційні технології в освіті: зб. наук. пр. Херсон: ХДУ, 2010. Вип. 5. С. 31-39.

4. Осадчий В.В. Методи, форми та засоби професійної підготовки учителів-тьюторів в умовах дистанційної форми навчання. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. Харків: ХОВНОКУ-ХДАДМ, 2010. №6. С. 82-86.

8. Методика латерального мислення у вищій школі

Рекомендована література

1. Боно Э. Латеральное мышление: учебник. Минск: Попурри, 2012. 384 с.
2. Волкова А.В. Формування у студентів навичок критичного мислення під час навчання англійської мови професійного спрямування. *Актуальні питання сьогодення*. 2018. Т. 4. С. 98–102.
3. Таратухина, Ю. В. Ділові та міжкультурні комунікації: підручник і практикум. Київ: ЦНЛ, 2015. С. 51–62.
4. Новікова О. В. Розвиток творчого мислення студентів-психологів. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Київ: Видавництво «Фенікс», 2012. Т. XII. Психологія творчості. Випуск 15. Частина I. С. 329-337.
5. Пивоварова О. В. Латеральне мислення і методи його розвитку. *Соціальна психологія : український науковий журнал*. 2007. № 1 (21). С. 112-122.

9. Рольові ігри у вищій школі

Рекомендована література

1. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход. Москва: Высшая школа, 1991. 205 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. Київ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
3. Мельничук І. М. Особливості застосування інтерактивних ігор у вищому навчальному закладі. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2010. №4. С. 39-47.
4. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи. Київ: Академвидав, 2006. 352 с.
5. Поліщук Д. О., Прищак М. Д. Застосування ігрових технологій у освітньому процесі закладів вищої освіти. URL: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/27770> (дата звернення: 19.09.2020).

10. Порівняльний аналіз індивідуальних, колективних та групових форм навчання у вищій школі

Рекомендована література

1. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія і практика. Київ; ЦНЛ, 2002. 136 с.
2. Корнешук В.В. Взаимное обучение как нетрадиционная форма организации обучения в высшей школе. *Науковий вісник КДПУ імені К.Д. Ушинського: зб. наук. праць*. Одеса, ПДПУ імені К. Д. Ушинського, 2008. № 8–9. С. 62–65.
3. Бабатіна С. І. Використання інтерактивних технологій під час групового навчання студентів вищих навчальних закладів. Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології : зб. наук. праць. Розділ III. Херсонський нац. техн. ун-т. 2010. № 1 (2). С. 246–250.

11. Метод проектів у вищій школі

Рекомендована література

1. Бтемирова Р. И. Метод проектов в условиях современного высшего образования *Современные проблемы науки и образования*. 2016. № 3. С. 24-31–.
2. Капранова В. А. Проектне навчання у ВНЗ: історичні та технологічні аспекти. *Відомості ВГПУ*. 2014. Вип. №3(264). С.78-80.
3. Лапаєва І. В. Метод проектів у системі вищої технічної освіти. Дніпро: ДНТУ, 2000. 168 с.
4. Метод проектного навчання у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс]. URL: <https://lala.lanbook.com/metod-proektnogo-obucheniya-v-vysshih-uchebnyh-zavedeniyah> (дата звернення: 11.12.2019).
5. Соловьев А. Н.. Метод проектів в педагогіці вищої школи: історія та перспективи. *Вісник МГУКІ*. 2009. №4(30). С. 143-148.

12. Інноваційні тенденції в педагогічному процесі в вищій школі

Рекомендована література

1. Жилиєва Ю. М. Модель проектної технології загальнопедагогічної підготовки майбутнього вчителя іноземних мов. *Вісник Житомирського державного університету*. Педагогічні науки. 2010. Випуск 49. С. 93-99.
2. Ковальчук Г.О., Бутенко Н.Ю., Артюшина М.В. Тренінгові технології навчання з економічних дисциплін: навч. посіб. / Г.О. Ковальчук, Н.Ю. Бутенко, М.В. Артюшина та ін.; За ред. Г.О. Ковальчук. Київ: КНЕУ, 2006. 320 с.
3. Підласий І.П. Практична педагогіка або три технології Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти. Київ: Слово, 2004. 616 с.
4. Січкарук О. Інтерактивні методи навчання у вищій школі: навч.-метод. посіб. Київ: Таксон, 2006. 88 с.
5. Урядова. М.С. Інноваційні моделі вищої освіти (соціологічний аспект) URL.: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Soc_dos/2008_7/urjadova.pdf (дата звернення: 05.10.2019).

13. Інтерактивні технології електронного навчання, їх сутність і класифікація

Рекомендована література

1. Гребенюк О. Педагогічні технології та інновації. *Відкритий урок*. 2009. № 1. С. 25-27
2. Дуткевич Т. В. Психологічні основи використання інтерактивних методів навчання у процесі підготовки спеціалістів з вищою освітою. Використання інтерактивних методів та мультимедійних засобів у підготовці педагога : зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Абетка-Нова, 2003. -С. 26-33.
3. Інтерактивні технології навчання: Теорія, досвід: метод. посіб. авт.-уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ: А.П.Н., 2002. 136 с.
5. Нові технології навчання: науково-методичний збірник / Ред. кол.: В. О. Зайчук (гол. ред.), О. Я. Савченко, О. І. Ляшенко, А. М. Федяєва та ін. Київ: НМЦВО, 2001. Вип. 31. 222 с.
6. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.; За заг. ред. О. М. Пехоти. Київ: А.С.К., 2002. 255 с.

14. Сучасні підходи до організації самостійної роботи студентів в вищій школі
Рекомендована література

1. Костишина Г. І. Теоретико-методичні аспекти розробки і проведення лабораторно-практичних робіт з фізики: нові підходи. *Наукові записки. Серія: Педагогіка і психологія*. 2001. Випуск 4. С. 13-16.
2. Кульга Н. К. Використання інноваційних технологій навчання – запорука успіху якісної підготовки фахівців. *Проблеми освіти*. 2000. Вип. 22. С. 75-84.
3. Юцявичене П. А. Теория и практика модульного обучения. Каунас : Шиеса, 1999. 272 с.

15. Педагогічні технології: теорія і практика
Рекомендована література

1. Освітні технології: навчально-методичний посібник / За заг. ред. О.М. Пехоти. Київ: А.С.К., 2001. 256 с.
2. Педагогічні технології: теорія і практика: навчально-методичний посібник / За ред. Проф. М.В.Гриньової. – Полт. держ. пед. ун-т ім. В.Г.Короленка. Полтава: АСМІ, 2006. 230 с.
3. Фатхутдінова О. В. Впровадження нових технологій в процесі підготовки спеціалістів. *Гуманіт. вісн. Запорізь. держ. інж. акад.* 2012. Вип. 48. С. 35–39.
4. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / П. Ю. Саух [та ін.] ; ред. П. Ю. Саух. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 443 с.

За бажанням здобувача можлива підготовка доповіді по іншій тематиці у межах дисципліни тільки після узгодження з викладачами цієї дисципліни і необхідною офіційною реєстрацією цієї теми на кафедрі українознавства та соціальних наук

Доповідь має складатися із вступної частини, викладення змісту навчального питання, що розглядається, стислих висновків та списку використаної літератури.

При **оформленні** індивідуального завдання слід дотримуватися певних вимог.

Текст набирається в редакторі Microsoft Word.

Формат сторінки – **A5**.

Поля: ліве – **15 мм**, всі інші – **10 мм**.

Шрифт – Times New Roman. Розмір шрифту – **11 pt**. Інтервал – **одинарний**..

Вирівнювання тексту – по ширині.

Обсяг роботи – 6-7 сторінок.

Попередній варіант доповіді, перед її захистом, у встановлені терміни в електронному форматі надається здобувачем відповідному викладачу задля обов'язкової перевірки на предмет встановлення частки оригінального тексту (згідно з п. 2.3 «Тимчасового положення про заходи щодо недопущення академічного плагіату в ОДЕКУ») та оцінюється за критеріями повноти висвітлення теми, вміння підбору і опрацювання літератури та матеріалу.

4.ПИТАННЯ ДО ЗАХОДІВ ПОТОЧНОГО, ПІДСУМКОВОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1 Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л1.

1. Яка існує нова парадигма освіти? ([5] С. 9)
2. Види вищих навчальних закладів? ([5] С. 21)
3. На яких принципах ґрунтується Державна політика в галузі вищої освіти ([3] С.8-9;[5] С.18-19)
4. Встановити послідовність етапів входження України до Болонського процесу ([3] С.12-13; [5] С.126-127)
5. Закон України «Про освіту» базується на. ([3] С.8-9; [5] С.12-13)
6. Встановити відповідність рівні вищої освіти ([5] С. 31-32)
7. Встановити відповідність ступенів вищої освіти в Україні ([3] С.28-30)
8. Визначте основні напрямки реформування вищої освіти в Україні ([3] С.16; [5] С. 12)
9. Визначте закономірності педагогічного процесу у вищій школі. ([5] С.10-11)
10. Категорія «освіта» містить в собі такі складові частини. ([3] С.12)
11. Що має бути основною метою навчання? ([3] С.31)
12. Принцип навчання – вихідні положення, які визначаються ([3] С.32)
13. До методів організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності відносяться ([5] С. 93-94)
14. Що таке освітньо-професійна характеристика (ОПХ) фахівця? ([3] С.38)
15. Визначити види навчальних програм ([3] С.39-40)
16. Встановити послідовність розробки робочої програми ([3] С.41)
17. Встановити відповідність видів роботи викладача (навчальної, методичної і наукової) їхньому змісту. ([3] С.51-53)
18. Визначити функції лекції. ([3] С.58)
19. Визначити послідовність етапів підготовки лекції ([3] С.61-62)
20. Визначити завдання самостійної роботи студентів ([3] С.105-106)
21. До форм самостійної роботи студентів належать : ([5] С. 69-70)
22. Яке педагогічне поняття визначають як серію стандартних завдань, які дають можливість об'єктивно виміряти обсяг і рівень засвоєння студентами конкретних знань, умінь та навичок: ([5] С. 91-92)
23. Визначити основні принципи щодо перевірки та оцінки знань: ([5] С. 91)
24. Валідність тесту – це: ([5] С. 20-21)
25. Визначити основні функції педагогічного контролю ([3] С.76-78; [5] С.58-59)
26. Встановити відповідність педагогічних концепцій і їх авторам ([4] С.16-17)
27. Визначити причини світової кризи освіти. ([1] С.3)
28. Визначити роль інноваційних процесів у сучасній освіті ([1] С.4-5)
29. Інноваційна діяльність – це: ([1] С.8)
30. Визначити передумови щодо виникнення педагогічної інноватики в Україні ([1] С.10; [4] С.13)
31. Кінцевий результат інноваційної діяльності, що отримав втілення у виведеному на ринок новому чи вдосконаленому продукті, новому чи вдосконаленому технологічному процесі, що використовується у практичній діяльності або новому підході до соціальних послуг, - це: ([1] С.18-19)
32. Що становить основу і зміст інноваційних освітніх процесів ([4] С.14)

33. Визначити умови ефективності інноваційних процесів у системі освіти. ([1] С.29-30)
34. Здійснити класифікацію груп інновацій в освіті ([4] С.14-15)
35. Залежно від масштабу перетворень інновації поділяються на... ([4] С.14)
36. Що являє собою професіограма? ([4] С.18)
37. Що являє собою «професійна придатність» викладача ([4] С.20)
38. Що розуміють під «професійною готовністю» педагога ([4] С.20)
39. Встановити послідовність формування педагогічних функцій сучасного педагога за критерієм зростанням їх важливості. [4] С.21-23)
40. Визначити внутрішні і зовнішні антиінноваційні бар'єри у діяльності викладача ([4] С.21-22)

4.2 Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-П2.

1. Ідея «технологізації» навчання належить ([1] С.35)
2. Основними якостями педагогічної технології є: ([1] С.39-42)
3. Визначте порядок алгоритму введення інноваційної педагогічної технології: ([1] С.42-43)
4. Визначити принципи, що лежать в основі нових технологій навчання. ([4] С.231-232)
5. Здійснити класифікацію педагогічних технологій ([1] С.45-46)
6. За критерієм наукової концепції засвоєння досвіду виділяються технології: ([1] С.45)
7. Визначте типові ознаки дискусії ([2] С.40)
8. Здійснити класифікацію основних видів дискусій. ([2] С.41)
9. Визначити основні правила проведення мозкового штурму ([2] С.51)
10. Завдяки чому підвищується ефективність навчання при проведенні практичних занять у малих групах? ([2] С.39-40)
11. Що являє собою метод кейсів? ([4] С.48-49)
12. У чому сутність методу проектів? ([2] С.304)
13. Визначити основні види проектів. ([2] С.306)
14. Мозковий штурм – це ... ([2] С.50)
15. Визначити послідовність етапів проведення мозкової атаки ([2] С.51)
16. Що являє собою метод дебрифінгу? ([2] С.55)
17. Визначити характерні ознаки ігор ([2] С.79-81)
18. Визначити основні різновиди ігрових технологій навчання ([2] С.82)
19. До основних функцій рольової гри відносяться ([2] С.87)
20. Визначити недоліки методу кейсів. ([4] С.50)
21. Визначити стримуючі фактори при проведенні інтерактивної гри ([2] С.92)
22. Визначити сутність інтерактивних технік у проведенні тренінгів ([2] С.314)
23. Визначити організаційні вимоги щодо проведенні тренінгу ([2] С.314)
24. Основні психолого-педагогічні принципи побудови ділової гри. ([4] С.41)
25. Визначити основні активні методи навчання у процесі тренінгових занять ([2] С.317-320)
26. Визначити послідовність етапів використання методу конкретних ситуацій. ([2] С.327-328)
27. Провідними принципами особистісно орієнтованих технологій є: ([4] С.35-36)
28. Розвивальні технології навчання отримали свою назву: ([4] С.37)

29. Визначити основні положення особистісно-орієнтованої педагогічної технології. ([4] С.36)
30. Основні положення технологій розвиваючого навчання становлять ([4] С.37)
31. У чому полягає суть технології навчання як дослідження ([4] С.37)
32. Визначити основні положення технології формування творчої особистості ([4] С.38-39)
33. Визначити основні правила реалізації технології проблемного навчання. ([4] С.42-43)
34. Визначити основні принципи модульного навчання. ([4] С.60-61)
35. Визначити умови щодо організації модульного навчання. ([4] С.67-68)
36. Визначити сутність поняття «акмеологічна технологія» ([2] С.146).
37. Що означає номінальне вимірювання ([2] С.147).
38. Визначити основні засоби оцінки особистісних і професійних особливостей людини. ([2] С.149-150).
39. Що являє собою явище «фасилітації»? ([2] С.141-142).
40. Визначити основні завдання, що постають перед викладачем у рамках педагогічної фасилітації ([2] С.144).

4.3 Тестові завдання залікової контрольної роботи

1. Визначити сутність першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ([3] С.28-29)
2. Науковий рівень вищої освіти означає: ([3] С.28-29)
3. Визначити типи ЗВО, які діють в Україні ([3] С.29-30)
4. Систему вищої освіти становлять ([3] С.27-28; [5] С.37-38)
5. Що слід розуміти під принципами дидактики? ([3] С.26)
6. Процес навчання – це: ([3] С.29)
7. Визначити види навантаження викладача ([3] С.51-52)
8. Методи навчання розглядаються в різноманітних класифікаціях з урахуванням їх практичних функцій і можливостей, а саме: ([5] С. 94-95)
9. Здійснити класифікації видів лекцій ([3] С.58-59)
10. Визначити основні види практик ([3] С.79-80)
11. Коли зародилося ідея модульного навчання? ([4] С.17)
12. Аутентичні тести це: ([5] С. 92)
13. Назвіть основні критерії оцінки знань студентів ([3] С.79-80)
14. До якої форми контролю належить модульний контроль: ([5] С. 84)
15. Що таке інноваційна освіта? ([5] С. 19-20)
16. Що являє собою інновативність у педагогічній діяльності. ([1] С.28)
17. Визначити основні закони перебігу інноваційних процесів. ([1] С.22-23; [4] С.12)
18. Розкрийте значення поняття «новизна» як головної властивості і самостійної цінності будь-якого нововведення ([1] С.18)
19. Визначити функції інноваційної діяльності викладача ([4] С.18)
20. Залежно від сфери застосування інновації поділяються на... ([4] С.14)
21. Залежно від інноваційного потенціалу інновації поділяються на... ([4] С.15)
22. Які елементи складають структуру інноваційних педагогічних процесів? ([1] С.24-26)
23. Сутність готовності до педагогічної діяльності викладача вищої школи ([5] С. 98)

24. Визначте основні види контролю знань ([3] С.76-77; [5] С.59-60)
25. Педагогічна інновація це: ([4] С. 13; [5] С. 21)
26. Термін «інновація» запровадив: ([1] С.3)
27. Коли почав використовуватися термін «інновація» у вітчизняній дидактиці? ([4] С.15)
28. Встановити форми навчання, які діють в Україні ([3] С.31)
29. Державні стандарти підготовки фахівців у вищих навчальних закладах України передбачають: ([5] С. 12)
30. Визначити роль графіка навчального процесу ([3] С.39)
31. Встановити форми індивідуальної роботи студентів ([3] С.109)
32. Яка роль кафедри в управлінні навчальним процесом. ([3] С.52)
33. Що є характерною рисою інноваційної педагогічної технології? ([1] С.36)
34. За характером змісту освіти виділяють такі технології ([1] С.46)
35. Найдоцільніше проводити дискусію у групі, яка складається з такої кількості осіб ([2] С.42)
36. Що таке педагогічна технологія? ([4] С.231)
37. Визначити переваги проведення інтерактивної гри ([2] С.91)
38. Визначити основні категорії ділових ігор ([2] С.86)
39. Засновником групової форми навчальної діяльності є: ([2] С.17)
40. Сутність технології контекстного навчання становить ([4] С.40)

5. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література.

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2015. 351 с.
2. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
3. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 241с.
4. Прокопів Л. М. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 166 с.
5. Слободянюк О.Р. Методика викладання у вищій школі. Конспект лекцій. Одеса: Вид-во «ТЕС», 2007. 140 с.

Додаткова література

1. Вища освіта України: ризики, сподівання, успіхи : монографія / М. Б. Євтух, Л. Г. Горяна, Н. О. Терентьєва. Київ: Інтерсервіс, 2015. 420 с.
2. Вища освіта України: тематичний випуск «Європейська інтеграція вищої освіти України у контексті Болонського процесу» : теоретичний та науково-методичний часопис. Київ, 2015. 280 с.
3. Глушкова Н.М. Педагогіка і психологія вищої школи. Конспект лекцій. Одеса: Вид-во «ТЕС», 2005. 108 с.
4. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи: підручник Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.

5. Драч І. І. Управління формуванням професійної компетентності магістрантів педагогіки вищої школи: теоретико-методичні засади : монографія. Київ : Дорадо-Друк, 2013. 456 с.
6. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навч. посіб. Київ, ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 456 с.
7. Інноваційні технології навчання: навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / Кол. авторів; відп. ред. Х.Ш. Бахтіярова. Київ: НТУ, 2017. 172 с.
8. Кузьмінський А. Педагогіка вищої школи: навч. Посібник. Київ: Знання, 2005. 486 с.
9. Ортинський В. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 472 с
10. Освітній менеджмент: проблеми теорії та практики : монографія / Т. О. Дороніна, С. М. Амеліна, В. В. Гаманюк ; за ред. Т. О. Дороніної. Кривий Ріг: ТОВ ВНП, 2014. 300 с.
11. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна, Н. В. Любченко [та ін.] ; Ун-т менедж. освіти НАПН України. Київ, 2017. 316 с.
12. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Pometun_Olena/Entsyklopediia_interaktyvnoho_navchannia.pdf?PHPSESSID=42hkub54uir8b7gpgosu8q1jo5. (дата звернення: 08.2019).
13. Руденко Ю. Д. Шляхи подолання кризи сучасної педагогіки. Київ : Просвіта, 2018. 278 с.
14. Термінологічний словник з основ підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів післядипломної педагогічної освіти : термінологічний словник / авт. кол.: Є. Р. Чернишова, Н. В. Гузій, В. П. Ляхоцький [та ін.] ; за наук. ред. Є. Р. Чернишової . Київ, ДВНЗ «Ун-т менеджменту освіти» НАПН України, 2014. 230 с.
15. Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу: теорія та практика : монографія Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2014. 592 с.
16. Туркот Т. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Кондор, 2011. 628 с.
17. Ушкаренко В. Організація самостійної роботи студентів. Херсон: Айлант, 2005. 96 с.
18. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: «Академвидав», 2006. 352 с.
19. Цехмістрова Г. С. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. для студентів магістратури вищих навчальних закладів. Київ, 2014. 328 с.
20. Шквир О. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Хмельницький: ХГПА, 2020. 94 с.

Інформаційні ресурси

Репозитарій бібліотеки Одеського державного екологічного університету / URL: <http://eprints.library.odku.edu.ua/>

Електронна бібліотека Одеського державного екологічного університету / URL: <http://library.odku.edu.ua>

Електронний блог кафедри українознавства та соціальних наук ОДЕКУ/ URL: <http://ukrsoc.blogspot.com>

Сайт електронного навчання кафедри українознавства та соціальних наук ОДЕКУ/ URL: <http://dpt19s.odku.edu.ua>